

Sør-Korea: Næringslivets samfunnsansvar – november 2011.

Innledning

Korea har på svært kort tid utviklet seg fra et fattig landbruksland til en økonomisk stormakt. Det enorme fokuset på økonomisk vekst har bidratt til et stabilt klima for næringslivet med gode økonomiske og rettslige rammebetingelser. Økonomien er i stor grad knyttet til store konglomerater (*Cheabol*), som sammen står for 40 % av landets BNP. Verdensbanken kåret Korea til det 8. enkleste landet å gjøre forretninger i, jmfør rapporten '*Doing business in a more transparent world*'.¹ World Economic Forums '*Global Competitiveness Report 2010-2011*' rangerer Korea som det 22. mest konkurransedyktige landet i verden.² Korea er verdens kanskje mest konfutsianske samfunn, og forretningskulturen bærer preg av gråsoner mellom forvaltning, forretningsliv og privatliv med en dypt innarbeidet kultur for gaver, ledende insentiver og ren korrupsjon. Bindende avtaler oppfattes ofte som kun veiledende, selv om det etter hvert skjer en rettsliggjøring av næringslivet. Forretningskulturen i Korea er svært fokusert på nære forbindelser, ofte fra skole eller universitet, og det er vanskelig å lykkes uten å ha et godt nettverk å støtte seg til.

Arbeidsliv og organisasjonsfrihet

Korea har ratifisert 24 av International Labour Organisations (ILO) konvensjoner hvorav fire er kjernekonvensjoner. Koreansk lov gir rett til organisering og kollektive forhandlinger, men inneholder også flere unntak for offentlige ansatte og "nødvendige sektorer"³. Korea har to hovedfagforeninger, og kun 10 % av landets arbeidere er organisert⁴. Fagforeningene er likevel sterke der de er representert, og det er ikke uvanlig at streiker blir både langvarige og voldelige. Korea har ikke ratifisert ILOs kjernekonvensjoner om retten til å organisere seg, og det er flere begrensninger i arbeidernes rettigheter⁵. I følge International Trade Union Confederation (ITUC) tilfredsstillere koreanske lover verken internasjonale standarder eller landets forpliktelser overfor ILO eller OECD⁶. I januar 2010 trådte en lov i kraft som forbyr arbeidsgivere å lønne fagforeningsrepresentanter som arbeider heltid. Selv om retten til kollektive forhandlinger, retten til organisering og retten til fri forsamling er lovfestet, blir disse rettighetene begrenset av koreansk straffelov nr. 314 om hindring av forretningsdrift ('*obstruction of business*') med strafferamme på opptil fem år. Demonstrasjoner blir ofte gjenstand for massearrestasjoner av fagforeningsrepresentanter.

---

¹ World Bank, International Finance Corporation (2011), '*Doing business in a more transparent world*'. Tilgjengelig på:

<http://www.doingbusiness.org/~media/FDPKM/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB12-FullReport.pdf>

² World Economic Forum (2011), '*Global Competitiveness Report 2010 - 2011*'. Tilgjengelig på: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf

³ Ansatte i militæret, politiet og brannvesenet samt folkevalgte og administratorer i offentlig sektor har ikke rett til å organisere seg jfr '*the Law on the Establishment and Operation of Public Officials*'. For mer informasjon se '*The 1997 Trade Union and Labour Relations Adjustment Act*' (TULRAA).

⁴ Korean Federation of Trade Unions (KCTU) blir sett på som en noe radikal gruppe med medlemmer hovedsaklig innen større selskaper og offentlig sektor. Federation of Korean Trade Union (FKTU), med medlemmer fra hovedsaklig små og mellomstore bedrifter, er derimot mer moderat og har de siste samarbeidet tettere med regjeringen.

⁵ Verken konvensjon nr. 87 '*The Freedom of Association and Protection of the Right to Organise*' eller konvensjon nr. 98 '*The Right to Organise and Collective Bargaining*' er ratifisert.

⁶ ITUC, (2008), '*Trade Union Rights restricted in Korea*', October 7th, Available at: <http://www.ituc-csi.org/spip.php?article2432>

Midlertidige ("non-regular") arbeidstakere er utbredt i Korea og utgjør nærmere 30 % av landets arbeidsstokk. Denne arbeidsgruppen har sterkt begrensede rettigheter, og i følge Amnesty International blir utenlandske arbeidere i Korea systematisk utnyttet⁷. Human Rights Watch har uttalt at heller ikke fundamentale rettigheter som retten til å organisere seg, velge egne representanter og retten til å streike er beskyttet i Koreas seks "Free Economic Zones", der bedriftene nyter godt av diverse støtteordninger og insentiver. Det foreligger forøvrig et samarbeidsprosjekt mellom Korea og ILO på utvikling og eksport av koreanske standarder innen sosial beskyttelse og HMS til visse land i regionen.

Likestilling, barne- og tvangsarbeid

Korea har ratifisert begge ILOs kjernekonvensjoner om diskriminering og likestilling. Likestilling på arbeidsplassen er lovfestet, men i praksis er diskriminering utbredt både ovenfor kvinner og ikke minst arbeidsinnvandrere. Rundt 50 % av kvinnene er aktive i arbeidslivet, sammenlignet med 74 % av mennene. Lønnsgapet er på vel 34 % på arbeid med lik verdi. Kvinner er også svært underrepresentert i høyere stillinger. Barnearbeid er ikke utbredt i Korea og landet har ratifisert begge ILOs kjernekonvensjoner om barnearbeid⁸. Korea har derimot ikke ratifisert ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, selv om det er forbudt og lite utbredt i Korea⁹. Arbeidsstandarder for arbeidsinnvandrere kan være svake og flere tvangsarbeidslignende tilfeller har blitt rapportert av ITUC¹⁰.

Miljø

Korea har verdens raskest voksende utslipp av CO₂ og er verdens niende største utslippsland pr. capita. Siden landet unnlot å forplikte seg til vedlegg 1 i Kyoto-protokollen, har næringslivet lenge lukket øynene for klimautfordringene. I januar 2009 ble strategien "*Low Carbon, Green Growth*" lansert. Den nye lavkarbonvisjonen har tre hovedelementer: 1) Bygge opp klimaindustrien som en økonomisk vekstmotor; 2) bedre miljø og livskvaliteten i Sør Korea; og 3) å bidra til de internasjonale bestrebelsene om å bekjempe klimaendringer. To prosent av landets BNP skal rettes mot grønne prosjekter frem til 2013 og 79 % av redningspakken til finanskrisen ble øremerket grønne tiltak. Lite av dette vil imidlertid bidra til reduksjon i CO₂ utslipp. Under COP-15 i København satte regjeringen en målsetting om 4 % reduksjon i CO₂ utslipp i 2020 i forhold til 2005 nivå, men har ikke villet gi bindende forpliktelser. Flere selskaper har imidlertid kunngjort ambisiøse miljøtiltak som del av CSR¹¹.

Korrupsjon

Selv om det har vært framgang det siste tiåret er korrupsjon fortsatt et stort problem i Korea. Bestikkelser gjennomsyrrer samfunnet, og norske bedrifter melder tidvis om

---

⁷ Amnesty rapporterer om flere grove tilfeller av uverdige arbeidsforhold, manglende tilgang til helsetjenester og manglende kompensasjon for arbeid.

⁸ Korea har ratifisert konvensjon nr. 138 'The Minimum Age Convention' og konvensjon 182 'The Worst Forms of Child Labour Convention'

⁹ Korea har ikke ratifisert konvensjon nr. 29 'The forced Labour Convention', eller konvensjon nr. 105 'Abolition of Forced Labour Convention'

¹⁰ ITUC, (2008), 'Trade Union Rights restricted in Korea', Tilgjengelig på at: <http://www.ituc-csi.org/spip.php?article2432>. Spesielt er loven som krever arbeidsgivers signatur forfornyhet arbeidstillatelse omstritt.

¹¹ Samsung vil blant annet redusere drivhusgasser fra sine fabrikker med 50% innen 2013.

vanskeligheter med å konkurrere på lik linje med koreanske bedrifter med mindre man er villig til å bestikke. Myndighetene har gjennomført flere vellykkede tiltak for å endre forretningskulturen og i 2008 ble 'Anti Corruption and Civil Rights Commission' (ACRC) opprettet for å imøtekomme befolkningens krav om et mer gjennomiktig samfunn¹². Kommisjonen fungerer som et kontaktpunkt for koreanske bedrifter og gir beskyttelse for informanter i næringslivet. Modellen er blitt eksportert til andre land i regionen¹³. Landet er i tillegg medlem av OECD 'Anti-Bribery Convention' og 'UN Convention Against Bribery'. Til tross for disse tiltakene har verken tilliten til regjeringen eller Koreas plassering på internasjonale korrupsjonsrangeringer som 'Control of Corruption Index' og 'Corruption Perception Index' bedret seg nevneverdig de siste årene¹⁴. Påtalemyndighetene og domstolene arbeider imidlertid uavhengig, og flere korrupsjonsskandaler de siste årene har endt med domfellelse, hvor de domfelte riktignok ofte har fått amnesti. Rapporter fra *Transparency International* gir en god og oppdatert indikasjon på korrupsjonsnivået i landet.

Bedrifters arbeid med CSR

I Korea får CSR bred dekning i bedriftenes årsberetninger. CSR blir imidlertid primært sett på som hva selskaper gjør med pengene etter de har tjent dem. Bedriftene mangler en helhetlig tilnærming til CSR og et slikt ansvar har liten plass i selskapenes verdikjeder. Satsningen munner dermed ut i veldedighet og penger til gode formål i nærmiljøet. Samtidig er det i Korea sterk tradisjon for at selskaper står for en stor del av velferdstilbudet til koreanere både på og utenfor arbeidsplassen. CSR i Korea er i dag imidlertid i ferd med å påvirkes av et krav om en mer samfunnsansvarlig næringsdrift. Dette må bl.a. settes i sammenheng med at Korea er et utpreget informasjons-samfunn som raskt formidler trender og holdninger i andre land¹⁵.

Aktiviteter i ambassadens regi

Ambassaden arrangerer seminarer rettet mot både det norske og koreanske næringslivet med samfunnsansvarlig næringsliv som tema. Også likestilling står sentralt på ambassadens agenda og de senere årene er det blitt arrangert større seminarer. Ambassaden arrangerte i 2009 et CSR-seminar med både koreanske og norske foredragsholdere. I desember 2009 holdt ambassaden et seminar om anti-korrupsjon. I september samme år ledsaget ambassaden en delegasjon koreanske fagforeningsrepresentanter på studietur til Norge. 9. april 2010 holdt ambassaden et større CSR-seminar i samarbeid med Yonsei University School of Business. Ambassaden holder også regelmessig foredrag om norsk syn på likestilling og samfunnsansvarlig næringsliv på universiteter og andre institusjoner.

For mer informasjon om samfunnsansvarlig næringsliv i Korea se:

---

¹² I tillegg kom reformer som; 'The Real Name Financial Transaction Systems', 'Freedom of Information Act', 'Corporate Governance and Accounting Reform', 'The Anti Corruption Act', 'Korean Pact on Anti Corruption and Transparency' (K-PACT) og 'Korea Independent Commission Against Corruption' (KICAC) samt 'Codes of Conduct for Public Officials'

¹³ Bl.a gjennom Korea-UNDP Anti-Corruption Technical Assistance Project og 'Korea-Indonesia Anti-Corruption Cooperation Project.

¹⁴ Korea fikk 5,6 på CPI indeksen i 2009, hvor tall under 5 tilsvarer et alvorlig korrupsjonsproblem. På *Control of Corruption Index* har landet ligget stabilt på rundt 0.40 på en skala fra -2,50 til +2,50 der tall under null er tegn på alvorlig korrupsjon.

¹⁵ Internett er en aktiv stemme i diskusjonen rundt CSR og i 2007 ble over 3,5 millioner blogg-innlegg om CSR registrert (mer enn 1% av totale antall blogg noteringer)

Amnesty International, Korean Profile:
http://www.transparency.org/regional_pages/asia_pacific/resources,

CSR – Asia
<http://www.csr-asia.com/>

Global Reporting Initiative (34 participants):
<http://www.globalreporting.org/Home>

ILO, Ratification of Core-Labour Standards:
http://www.ilo.org/asia/countries/lang--en/WCMS_DOC_ASI_CNT_KOR_EN/index.htm,

Innovasjon Norge, Korea:
<http://www.innovasjonnorge.no/Internasjonale-markeder/Kontorer-i-utlandet/Korea/In-English/Market-Information/>

Korea Anti Corruption and Civil Rights Commission (ACRC):
http://www.acrc.go.kr/eng_index.html,

Ministry of Labour, Korea
<http://www.molab.go.kr/english/main.jsp>

Norwegian Business Association: Korea
http://www.norway.or.kr/News_and_events/koreanorway/business/nba/

Transparency International: '*Global Corruption Barometer*'; '*Global Corruption Report*' og '*Corruption Perception Index*':
http://www.transparency.org/regional_pages/asia_pacific/resources,

UN Global Compact Network Korea (154 participants):
<http://www.unglobalcompact.kr/eng/51.php>,

UN Convention against Corruption:
<http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html>,

World Bank – '*Ease of Doing Business*':
<http://doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=104>,

World Business Council for Sustainable Development:
<http://www.wbcsd.org/templates/TemplateWBCSD5/layout.asp?MenuID=1>

World Economic Forum '*Global Competitiveness Report*':
<http://www.weforum.org/documents/GCR09/index.html>,

Skrevet av: Torbjørn Larssen (2009)
Oppdatert av: Ingrid Martine Håpnes, 2011
Godkjent av: Ambassadør Torbjørn Holthe, 2011